

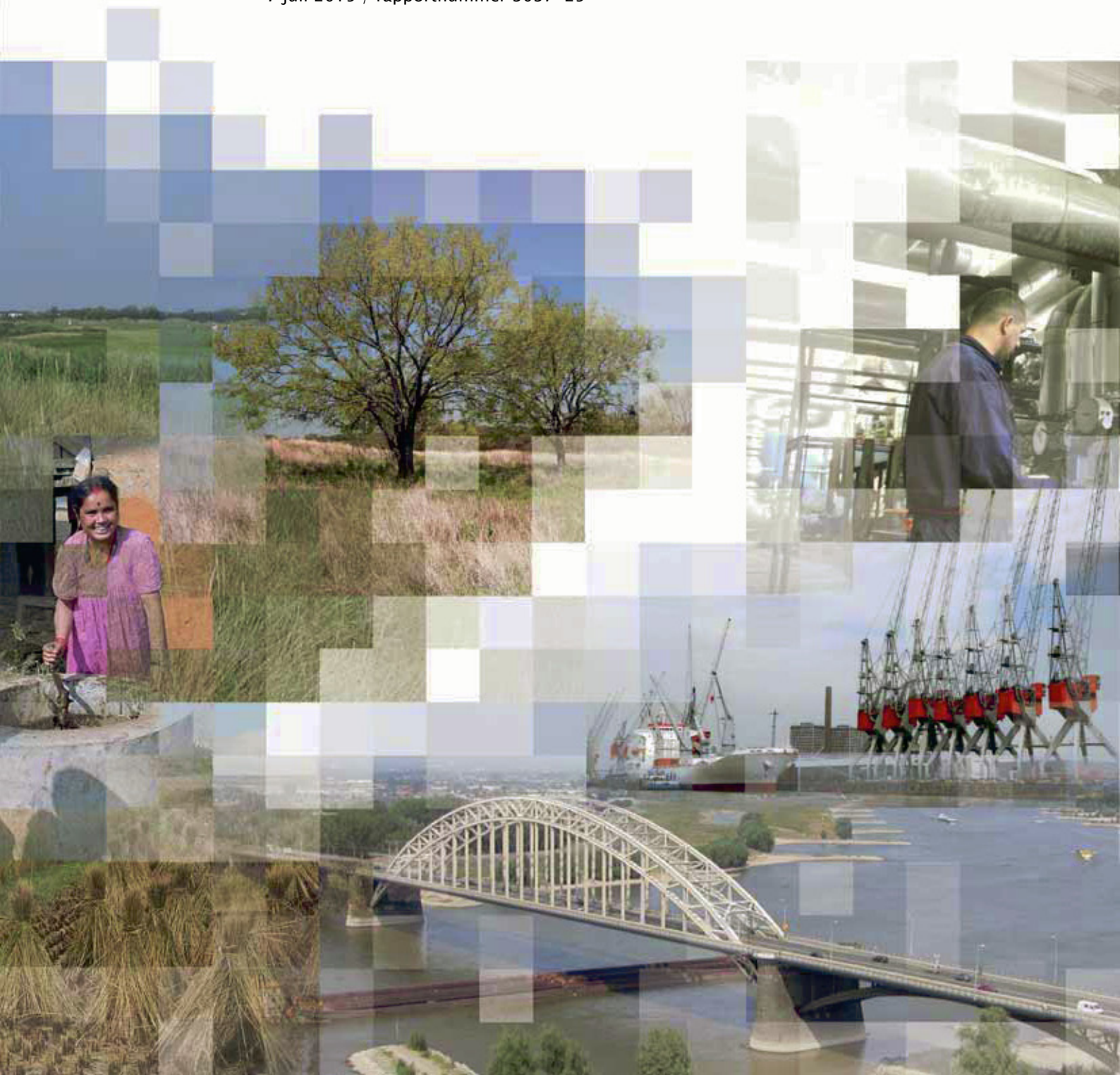

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Omgevingsplan Almere Centrum Weerwater

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

7 juli 2015 / rapportnummer 3037-29

1 Hoofdpunten voor het MER

De gemeente Almere wil voor het gebied Almere Centrum Weerwater één of meerdere omgevingsplannen opstellen. Voor het deelgebied Floriadeterrein is er een concreet plan om in 2022 de wereldtuinbouwtentoonstelling Floriade te organiseren. Voor dit deelgebied wordt een Omgevingsplan uitgewerkt en kunnen de effecten in het op te stellen milieueffectrapport (MER) concreet in beeld worden gebracht. De ontwikkeling van de andere deelgebieden en de doorontwikkeling van het Floriadeterrein ná het evenement vindt plaats afhankelijk van de vraag vanuit marktpartijen. Met behulp van de milieueffectrapportage (m.e.r.) kan worden onderzocht wat de milieu-randvoorwaarden zijn waarbinnen de gemeente activiteiten kan en wil toestaan. De opgave behelst daarmee twee verschillende niveaus van beoordeling, zowel in planhorizon als in detailniveau. De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ is gevraagd om de gemeenteraad van Almere te adviseren over de te onderzoeken milieuaspecten.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- Een zo concreet mogelijke beschrijving van de effecten van het evenement Floriade in 2022 zowel in de aanleg-, gebruiks-, als afbouwfase.
- De randvoorwaarden voor de gebiedsontwikkeling van de verschillende deelgebieden. Geef daarbij per deelgebied aan welke kansen er zijn voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en wat de bandbreedte aan mogelijke milieueffecten is.
- Een uitwerking per deelgebied van de ambities van de gemeente Almere (Almere Principles) voor een duurzame stad en een duurzame wijk.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de Notitie Reikwijdte & Detailniveau (verder NRD).² Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de NRD voldoende aan de orde komen. De Commissie heeft acht zienswijzen ontvangen van de gemeente en deze betrokken bij haar advies.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

² Notitie Reikwijdte & Detailniveau Omgevingsplan Almere Centrum Weerwater. anteagroup, 10 maart 2015.

2 Achtergrond, doelen en besluiten

2.1 Achtergrond

Ontwikkelingen in het gebied zijn gebaseerd op de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 RRAAM, die in november 2013 tussen Rijk, provincie Flevoland en gemeente Almere is afgesloten, gelijktijdig met de vaststelling van de Rijksstructuurvisie Amsterdam–Almere–Markermeer. In de Rijksstructuurvisie is uitgesproken 60.000 woningen te willen realiseren, de verbinding tussen Amsterdam en Almere te verbeteren en het Markermeer/IJmeer een kwaliteitsimpuls te geven. De locatie Almere Centrum Weerwater wordt volgens de Rijksstructuurvisie ontwikkeld tot “een locatie met (boven-)regionale centrumfuncties. De Floriade in 2022 is een eerste initiatief en hierdoor zal het imago van Almere als aantrekkelijke suburbane stad een internationale impuls krijgen”. Inmiddels heeft de gemeente Almere de uitvraag gewonnen om de wereldtuinbouwtentoonstelling Floriade in 2022 te organiseren.

De NRD geeft per deelgebied binnen Almere Centrum Weerwater een samenvatting van het programma aan woningen, bedrijven en voorzieningen. Voor de onderbouwing van de gewenste opgave in het MER is het van belang dat de relatie wordt gelegd met (de onderleggers van) de Rijksstructuurvisie. Beschrijf daarbij welke ontwikkelingen er hebben plaatsgevonden sinds de ondertekening van de Uitvoeringsovereenkomst in november 2013 en tot welke aanpassingen dit heeft geleid in – de verdeling van – de opgaven. Schets daarbij de samenhang met andere deelgebieden van Almere 2.0 zoals Oosterwold.³

2.2 Beleidskader

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor de organisatie van de Floriade en de daartoe voorziene ontwikkeling van het Floriadeterrein. Maak daarbij een onderscheid tussen Ruimtelijke ordeningsbeleid dat leidde tot het voornemen (zoals RRAAM en generiek beleid dat randvoorwaarden schept voor de ontwikkeling en uitvoering, zoals het Programma Aanpak Stikstofdepositie (PAS) en de Crisis- en herstelwet (CHW)).

Het project is aangewezen als ontwikkelingsgebied in de CHW. In het concept omgevingsplan ‘Crisis- en herstelwet omgevingsplan Almere Centrum Weerwater – Floriade’⁴ wordt aangegeven op welke aspecten de gemeente Almere een bredere reikwijdte ten opzichte van de huidige bestemmingsplannen wil vaststellen. Geef in het MER aan op welke manier deze aspecten in het omgevingsplan een bredere reikwijdte krijgen en hoe invulling wordt gegeven aan de optimalisering en monitoring van de milieugebruiksruimte.

Binnenkort wordt het PAS van kracht waaronder omgevingsplannen voor ontwikkelingsgebieden onder de CHW vallen. Geef in het MER aan welke consequenties dit heeft voor de milieuonderbouwing van de besluitvorming.

³ Zie ook de zienswijze van de provincie Flevoland waarin gevraagd wordt om een overzicht van (de omvang van) auto- en nieuwe ontwikkelingen en deze te toetsen aan de kaders van beleid en regelgeving.

⁴ In concept van de gemeente ontvangen, zonder kenmerk of datum.

Ga daarnaast in ieder geval in op:

- De betekenis van de Almere Principles voor het plan;
- De begrenzing, kwaliteit en beschermingskaders van het Nationaal Natuur Netwerk⁵ en het Groenblauwe Casco Almere 2.0;
- Omgevingsplan Flevoland;
- Kaderrichtlijn Water;
- Archeologisch aandachtsgebied;
- Kleur aan Groen (2014): inpassing van initiatieven in het groenblauwe raamwerk;
- Duurzaamheidsagenda 2.0 (2010).

2.3 Doelen en besluitvorming

In het Concept Gebiedsontwikkelingsplan Almere Centrum Weerwater (2012) is onderscheid gemaakt in een aantal deelgebieden. Voor elk van deze deelgebieden is uitgewerkt welke knelpunten er in de huidige situatie bestaan (onder andere verkeer en ruimtelijke kwaliteit). Het Ontwikkelingsplan geeft per deelgebied richting aan oplossingen van deze knelpunten en een visie op kansen voor de mogelijke ontwikkelingen. De gemeente Almere wil de invulling van de verschillende deelgebieden zoveel mogelijk open houden om flexibel in te kunnen spelen op de vraag van marktpartijen. Alleen voor het deelgebied Floriadeterrein wordt een Omgevingsplan vastgesteld op basis van een concreet ontwerp voor de invulling van de Floriade 2022. Na 2022 zal uitgaande van de structuurbepalende elementen ook voor dit deelgebied de ontwikkeling aan de markt worden overgelaten.

Maak een analyse die inzicht geeft in de randvoorwaarden die van belang zijn voor het bepalen van de soort activiteiten die de gemeente per deelgebied wil en kan toestaan. Andersom geredeneerd: geef per deelgebied aan welke activiteiten zeker ongewenst zijn en geef de overwegingen daarbij. Dit kunnen overwegingen vanuit milieu zijn, maar ook vanuit bijvoorbeeld markt, stedenbouwkundige identiteit, ruimtelijke kwaliteit, sociale cohesie. Geef zo duidelijk mogelijk aan in het MER welke kaders en randvoorwaarden de gemeente mee wil geven aan de markt voor invulling van de deelgebieden.

In de NRD wordt bij de beoordelingsmethodiek een aantal belangrijke duurzaamheidsaspecten beschreven (met name energie en openbare ruimte en nutsvoorzieningen). Voor een goede beoordeling van deze aspecten is het van belang de ambities van de gemeente Almere voor deze aspecten te kennen. Geef daarvoor in het MER aan welke ambities de gemeente Almere in het algemeen mee wil geven aan de gebiedsontwikkeling. De Almere Principles en het uitgangspunt van de Floriade 'Growing Green Cities' bieden hiervoor een goede basis. Geef in het MER een uitwerking per deelgebied van de duurzaamheidsambities van de gemeente.⁶ Concretiseer deze ambities zodat ze als toetsingskader kunnen dienen in het MER voor (de monitoring van) het doelbereik.

⁵ Zie ook de zienswijze van de provincie Flevoland.

⁶ Ga daarbij in op de zienswijze van de provincie Flevoland die aangeeft dat een van de thema's van de Floriade 'Energizing the City' is en het Waterschap Zuiderzeeland die ingaat op warmte- en koudevoorzieningen en de lokale zuivering van afvalwater.

3 Voornemen

3.1 *Bestaande situatie en autonome ontwikkeling*

Beschrijf in het MER de huidige inrichting en het huidig gebruik van de verschillende deelgebieden. Geef vervolgens per deelgebied de verwachte autonome ontwikkeling op basis van vastgestelde uitvoeringsbesluiten en marktontwikkeling. Beschrijf in eerste instantie de autonome ontwikkeling tot en met 2022 en gebruik dit als referentie voor het bepalen van de te verwachten milieueffecten van de Floriade.

Nadat het evenement Floriade is afgelopen in 2022 zijn bepaalde terreinen al definitief ingevuld en komen terreinen vrij met mogelijkheden voor gebiedsontwikkeling. Beschrijf de situatie in 2022 en geef aan welke – nieuwe – randvoorwaarden dit geeft voor de gebiedsontwikkeling. Gebruik de beschrijving van de situatie die achter blijft na afloop van het evenement Floriade en de autonome ontwikkeling daarna tot 2030 als referentiesituatie voor de beschrijving van de milieueffecten van de gebiedsontwikkeling.

De huidige inrichting van verschillende deelgebieden is grotendeels groen. Ga daarom in het MER specifiek in op de mogelijke ontwikkelingen in het gebied die te verwachten zijn op het gebied van natuur en landschap, mede op basis van lokaal en regionaal beleid op gebied van natuur, landschap en groen.

Beschrijf in de autonome ontwikkeling ook de veranderingen die de ombouw van de A6 te weeg zal brengen.

3.2 *Floriade, ontwikkeling tot 2022*

Voor de invulling van het gebied voor de Floriade bestaat, nu het Masterplan is vastgesteld, een concreet beeld van de invulling van het gebied. Beschrijf en illustreer met beeldmateriaal in het MER hoe het gebied voor de Floriade wordt ingericht en welke ingrepen daarvoor nodig zijn. Beschrijf de relatie met de duurzaamheidsdoelstellingen die het uitgangspunt zijn voor de Floriade. Ga specifiek in op:

- de aantallen bezoekers, hun herkomsten, verdeling over de dag, week en maand en de verdeling over de vervoerwijzen; beschrijf, om een goed beeld te krijgen van de verkeersstromen en de modal split, een maatgevende dag (bijvoorbeeld de vijfde drukste dag⁷);
- de bereikbaarheid van de Floriade voor auto, openbaar vervoer en langzaam verkeer en locaties van parkeer- en transfervoorzieningen; ga daarbij in op de aansluiting van het “Rondje Weerwater” op het plangebied en de uitwerking hiervan binnen de deelgebieden;
- de consequenties van het Floriadeverkeer voor de bezetting en capaciteit van het verkeerssysteem in en rond Almere;

⁷ Piekbezoek is niet maatgevend, de vijfde drukste dag wordt vaak gebruikt bij plannen voor recreatieprojecten met hoge bezoekersaantallen.

- de infrastructuur- en nutsvoorzieningen die voor de Floriade worden aangelegd en de eventuele alternatieven die daarvoor zijn;
- de landschappelijke basiselementen (groen en water);
- de (her)bruikbaarheid van infrastructuur, landschappelijke elementen, gebouwen en andere voorzieningen nadat het evenement is afgelopen.

En, voor zover relevant voor de beschrijving van de milieugevolgen:

- de bouwmogelijkheden met bouwhoogtes (bandbreedte);
- de functiemix met omvang in vierkante meters vloeroppervlak (bandbreedte).

3.3 Gebiedsontwikkeling Almere Centrum Weerwater na 2022

De NRD laat een behoorlijke bandbreedte van ontwikkelingsmogelijkheden open: van groen tot hoogstedelijk. Bepaal met behulp van de analyse zoals geadviseerd in paragraaf 2.3 van dit advies per deelgebied (inclusief het Floriadeterrein na afloop van het evenement) de bandbreedte aan mogelijke ontwikkelingen. Maak per deelgebied de bandbreedte inzichtelijk met behulp van kaartmateriaal waaruit de minimale en maximale invulling duidelijk wordt. Het kaartmateriaal dient in ieder geval de structurerende elementen (water-, groen- en ontsluitingsstructuren) inzichtelijk te maken, evenals de dichtheid van de beoogde invullingen.

De (her)bruikbaarheid van infrastructuur, landschappelijke elementen, gebouwen en andere voorzieningen na afloop van het evenement Floriade kunnen kaders geven voor de gebiedsontwikkeling na 2022. Geef in het MER aan of en op welke manier voorzieningen kaderstellend zijn. Als daar onzekerheid over bestaat werk dan eventueel met scenario's waarin de voorzieningen wel en niet kaderstellend zijn.

Maak tevens aannemelijk welke vervoersstromen voortkomen uit de minimale en maximale invulling per deelgebied. De beschrijving dient een herleidbare onderlegger voor de effectmeting te zijn.

4 Milieugevolgen

4.1 Algemeen

Voor het deelgebied 'Floriadeterrein' zijn er concrete plannen om in 2022 de wereldtuinbouwtentoonstelling Floriade te organiseren. Voor dit gebied kunnen de effecten in het op te stellen milieueffectrapport (MER) concreet in beeld worden gebracht (Floriade). De andere deelgebieden en het Floriadeterrein ná het evenement, worden ingevuld afhankelijk van de vraag vanuit marktpartijen (Gebiedsontwikkeling Almere Centrum Weerwater). Maak een duidelijk onderscheid tussen deze verschillende ontwikkelingen, door het gebruik van twee onderscheidende delen in het MER.

Maak bij de beschrijving van de milieueffecten voor het Floriadeterrein onderscheid tussen de aanleg van het Floriadeterrein, het gebruik van het Floriadeterrein tijdens het evenement en de afbouw van de wereldtuinbouwtentoonstelling.

Geef voor de Gebiedsontwikkeling Almere Centrum Weerwater aan welke milieueffecten de minimale en maximale invulling, zoals bedoeld in paragraaf 3.3, met zich meebrengen. Geef een beschouwing per deelgebied alsmede een beschouwing van de cumulatieve effecten van de gehele Gebiedsontwikkeling.

4.2 Bodem en water

In de NRD wordt aangekondigd dat de bodemopbouw, bodemkwaliteit, grond- en oppervlaktewater, waterveiligheid, ecologische kwaliteit van water en recreatief gebruik van water worden beschreven in het MER. Beschrijf voor deze aspecten de ingrepen die – naar verwachting – gaan plaatsvinden en welke milieugevolgen dit heeft voor deze aspecten.

4.3 Natuur

Maak bij het beschrijven van de effecten op natuur onderscheid tussen de effecten op natuur in (de directe omgeving van) het plangebied en een Passende beoordeling die specifiek ingaat op de effecten op Natura 2000-gebieden.

Effecten op natuur

Het plangebied heeft op dit moment een overwegend groen karakter. Beschrijf in het MER welke status gebiedsdelen hebben in provinciaal en gemeentelijk beleid, en wat dit betekent voor functie, inrichting, beheer en bescherming van deze gebieden. Geef per deelgebied een beknopte beschrijving van kenmerkende natuurtypen en voorkomende (beschermd) soorten. Geef aan welke ontwikkelingen in de natuurwaarden van het gebied te verwachten zijn, wanneer bestaand beleid en inrichting van het gebied ongewijzigd blijft. Gezien de lange planhorizon van zowel de Floriade (2022) als de gebiedsontwikkeling (2030/35) geeft een toetsing aan de verwachte ontwikkeling van het gebied meerwaarde ten opzichte van de in de NRD voorgestelde toetsing aan de actuele natuurlijke kenmerken van het gebied.

Beschrijf de effecten van de voornemens voor natuur binnen het invloedsgebied van het plan (Provinciale EHS/NNN, Groenblauw raamwerk gemeente Almere, Almere Principles), en maak daarbij onderscheid tussen:

- de effecten op natuurtypen/ecotopen;
- de effecten op bijzondere soorten en hun leefgebieden/verblijfplaatsen (betrek hierbij in ieder geval de strikt beschermde soorten volgens de Flora- en faunawet);
- de mate waarin de voorgenomen ontwikkelingen bijdragen c.q. afbreuk doen aan het realiseren van biodiversiteitsdoelen volgens de Almere Principles.

Geef hierbij aandacht aan directe effecten door functieverandering en effecten als gevolg van verstoring door toekomstig gebruik van het plangebied en de directe omgeving daarvan. Werk uit welke maatregelen nodig zijn om eventuele effecten te mitigeren of te compenseren.

Passende beoordeling

De NRD geeft aan dat mogelijke significant negatieve gevolgen van het voornemen door de toename van stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied Naardermeer te verwachten zijn. Onderzoek in een Passende beoordeling, als herkenbaar deel van het MER, deze gevolgen. Onderbouw in de Passende beoordeling dat andersoortige effecten en effecten op andere Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten.

Maak in de Passende beoordeling onderscheid tussen de effecten als gevolg van:

- aanleg van de Floriade (exclusief werkzaamheden die bij de ombouw van de A6 horen);
- gebruik van de Floriade tijdens het evenement;
- toekomstig gebruik van het gebied Almere Centrum Weerwater op basis van benutting van de maximale mogelijkheden van het Omgevingsplan.

Geef in de Passende beoordeling aan welke referentie jaren (in juridisch opzicht) passend zijn voor het beoordelen van de effecten in deze verschillende situaties.

Betrek bij het berekenen van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden niet alleen de emissie van bronnen in het plangebied zelf, maar ook die van aan het plan en evenement toe te schrijven verkeer op het aantakende wegennet (A6, A1, A27 en provinciale wegen). Betrek daarbij ook eventuele cumulatieve effecten van andere projecten / plannen zoals Oosterwold en Stichtse Kant.

Beoordeel de effecten op het Naardermeer en eventuele andere Natura 2000-gebieden (mede) in het licht van het PAS en de CHW. Betrek daarbij de herstelmaatregelen die op grond van het PAS genomen worden in deze gebieden. Geef aan of, en zo ja welke aanvullende maatregelen nodig zijn om aantasting van de natuurlijke kenmerken te voorkomen.

4.4 Cultuurhistorie (landschap en archeologie)

In de NRD zijn de milieuaspecten archeologie, landschap, cultuurhistorie, ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid samengevoegd. De aangegeven uitwerking van het beoordelingskader is duidelijk maar hoe de kwalitatieve beoordeling op basis van het expert judgement in de m.e.r. getoetst kan worden is niet uitgewerkt. Onderbouw de beoordeling van de milieuaspecten landschap, ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen met beeldmateriaal (bijvoorbeeld kaarten, foto(-montages) en artist impressions). Hiermee kunnen ook positieve effecten van de plannen worden aangetoond en gebruikt worden om de ambities te toetsen op doelbereik.

4.5 **Duurzaamheid**

In de NRD wordt bij de beoordelingsmethodiek een aantal belangrijke duurzaamheidsaspecten beschreven (met name 'energie' en 'openbare ruimte en nutsvoorzieningen'). Bij concretisering van de ambities (zie paragraaf 2.3) kan met behulp van deze aspecten gemonitord worden in hoeverre deze ambities bereikt worden. Geef in het MER een uitwerking per deelgebied van de duurzaamheidsambities en het doelbereik. Beschrijf daarbij welke positieve milieueffecten bereikt worden door te sturen op deze ambities in vergelijking met de situatie zonder deze ambities.

4.6 **Woon- en leefmilieu**

Verkeer

Verkeer en verkeerseffecten zijn de basis voor veel andere effecten zoals verstoring, geluid en luchtkwaliteit. Maak een duidelijk onderscheid in de effecten in de twee zichtjaren: 2022 voor de Floriade en de periode daarna voor de invulling van Almere Centrum Weerwater. In paragraaf 3.2 van dit advies is al gewezen op de herbruikbaarheid van Floriade-voorzieningen

In de NRD is aangegeven dat de aspecten kwaliteit verkeersafwikkeling, openbaar vervoer, verkeersveiligheid, parkeren en langzaam verkeer worden beoordeeld. Besteed bij de beoordeling in het bijzonder aandacht aan:

- duurzaamheidsdoelen in relatie tot de modal split (aandelen openbaar vervoer, langzaam verkeer en ketenverplaatsingen);
- barrièrewerking voor het langzaam verkeer en aantrekkelijkheid van langzaam verkeersroutes;
- routing voor het autoverkeer en de mogelijkheid om doorgaand verkeer door het plangebied te weren.

Geluid

Volgens de NRD worden alleen geluideffecten ten gevolge van wegverkeer in beeld gebracht. Daarnaast zijn andere geluidsbronnen relevant, zoals industrie, railverkeer en overkomende vliegtuigen van en naar de Luchthaven Lelystad (toenemend vanwege de uitbreiding van Luchthaven Lelystad). Geef in het MER aan welke geluidsbronnen relevant bijdragen aan de geluidbelasting van geluidgevoelige bestemmingen en natuur. Ga tevens in op de cumulatie van geluid van de verschillende geluidsbronnen. Maak daarbij gebruik van de methode uit het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012.

Beperking van het aantal blootgestelden aan geluid kan geschieden door in een vroegtijdig stadium van het ontwerp de locatie van geluidgevoelige bestemmingen af te stemmen op de geluidbelasting en/of door afschermingen te realiseren door niet geluidgevoelige bestemmingen (kantoren, bedrijven) te situeren tussen geluidbron en geluidgevoelige bestemmingen. Geef in het MER aan welke mogelijkheden daarvoor zijn.

Gezondheid

In de NRD is aangegeven dat de gezondheidseffecten in beeld worden gebracht aan de hand van de GES-methodiek. De Commissie wijst er op dat bij de toepassing van de GES-methode, door de grote (of ruime) klasseindeling, verschillen tussen varianten ten onrechte weg kunnen vallen als ze in dezelfde klasse zitten, of juist onevenredig worden vergroot als ze rond de klassegrens zitten en naar een hogere of lagere klasse schuiven. Ook zijn de gezondheidseffecten vanuit verschillende milieuaspecten (lucht, geluid, externe veiligheid) niet op telbaar tot één gezondheidseffectscore. Om deze reden geeft de Commissie in overweging de gezondheidseffecten te bepalen via gebruik making van de MGR (Milieu Gezondheids Risico)-indicator.⁸

Beschrijf ook in welke mate de invulling van de deelgebieden een positieve bijdrage aan de gezondheid levert door het stimuleren van groen, recreatie en (gezond) bewegen in de directe leefomgeving.

Voor gezondheidseffecten worden volgens de NRD de micro-Teslazonen beschreven van de magnetische veldsterkte van hoogspanningsleidingen. Geef in het MER aan welke beperkingen aan de invulling te verwachten zijn en welke drempelwaarden voor de blootstelling daarbij worden gehanteerd.

Luchtkwaliteit en externe veiligheid

Werk deze aspecten uit zoals vermeld in de NRD.

5 Overige aspecten

5.1 *Leemten in milieuinformatie*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten onvoldoende informatie kan worden opgenomen door gebrek aan gegevens. Spits dit toe op milieuaspecten die in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van het tekort beoordeeld kunnen worden. Geef ook aan of dat wat ontbreekt op korte termijn kan worden ingevuld.

5.2 *Onzekerheden en monitoringsprogramma*

Bij onzekere transformatieprocessen is een zwaarder accent op evaluatie en monitoring nodig. Met maatregelen achter de hand kan de gemeente Almere greep houden op de gewenste ruimtelijke- en omgevingskwaliteit. Door op vooraf afgesproken momenten na te gaan of de

⁸ Deze is gebaseerd op de DALY en drukt het risico op milieugerelateerde ziektelast uit als percentage van de totale te verwachten ziektelast. Met de MGR-indicator is het mogelijk het milieugezondheidsrisico weer te geven op een specifiek wijk of regio. Lokale verschillen in milieugezondheidseffecten kunnen zo onderling, op verschillende aggregatieniveaus, worden vergeleken. De MGR-score kan uitgesplitst worden naar milieufactor (luchtverontreiniging, geluid, etc.), maar ook naar bron (bijvoorbeeld wegverkeer en industrie) of naar de aard van het gezondheidseffect. Zie Roels et al (2014): 'Gezondheid en veiligheid in de Omgevingswet; Doelen, normen en afwegingen bij de kwaliteit van de leefomgeving', RIVM-rapport 2014-0138.

ontwikkeling nog aan de eerder vastgelegde ambities voldoet, is het mogelijk grip op de omgevingskwaliteit te houden. Een dergelijke aanpak kan onderzoek vooraf uitsparen, mits juridisch goed verankerd. De Commissie adviseert daarom in het MER een concept-monitoringsprogramma op te nemen en aan te geven hoe monitoring en bijsturing wordt opgenomen in de besluitvorming.

Houd bij de monitoring aan de ambities en wettelijke grenswaarden expliciet rekening met de onzekerheden in effectbepalingen.⁹ Geef daarvoor in het MER inzicht in:¹⁰

- de waarschijnlijkheid dat effecten optreden, d.w.z. het realiteitsgehalte van de verschillende effectscenario's (best-case en worst-case);
- het belang van de bandbreedtes van onzekerheden in effectbepalingen;
- op welke wijze en wanneer na realisering van het initiatief de daadwerkelijke effecten geëvalueerd worden, bijvoorbeeld via een oplevertoets, en welke maatregelen 'achter de hand' beschikbaar zijn als ambities en grenswaarden in de praktijk niet gehaald worden.¹¹

5.3 *Vorm en presentatie*

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

Zorg ervoor dat:

- het MER zo beknopt mogelijk is, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn opgenomen;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal is gebruikt, met duidelijke legenda.

⁹ Effectbepalingen voor de toekomst zijn inherent onzeker. Het zijn veelal de best mogelijke benaderingen op basis van in de praktijk ontwikkelde en getoetste modellen. De onzekerheden in de uitkomsten van modellen moeten wel worden onderkend. Schijnzekerheden leveren immers ondoelmatige keuzes en maatregelen op. Effecten kunnen in werkelijkheid meevallen, dan zijn te veel maatregelen getroffen. Effecten kunnen tegenvallen, dan zijn te weinig maatregelen genomen.

¹⁰ Een factsheet op de website van de Commissie bevat meer informatie over het omgaan met onzekerheden in MER. (http://docs1.eia.nl/mer/diversen/factsheet_19_omgaan_met_onzekerheden_in_mer_webversie.pdf)

¹¹ Dit sluit aan bij de adviezen van de Commissie Elverding. Met de oplevertoets wordt ook invulling gegeven aan de (tot op heden veelal niet nagekomen) verplichting tot evaluatie van een MER (artikel 7.39 t/m 7.42 van de Wet milieubeheer).

5.4 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Almere

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Almere

Besluit: één of meerdere omgevingsplannen

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: Voor het deelgebied Floriadeterrein is er een concreet plan om in 2022 de wereldtuinbouwtentoonstelling Floriade te organiseren. De ontwikkeling van de andere deelgebieden en de doorontwikkeling van het Floriadeterrein ná het evenement vindt plaats afhankelijk van de vraag vanuit marktpartijen.

Bijzonderheden:

Voor het deelgebied Floriadeterrein is er een concreet plan om in 2022 de wereldtuinbouwtentoonstelling Floriade te organiseren. Voor dit deelgebied wordt een Omgevingsplan uitgewerkt en kunnen de effecten in het op te stellen milieueffectrapport concreet in beeld worden gebracht. De ontwikkeling van de andere deelgebieden en de doorontwikkeling van het Floriadeterrein ná het evenement vindt plaats afhankelijk van de vraag vanuit marktpartijen. Met behulp van de milieueffectrapportage (m.e.r.) kan worden onderzocht wat de milieu-voorwaarden zijn waarbinnen de gemeente activiteiten kan en wil toestaan. De opgave behelst daarmee twee verschillende niveaus van beoordeling, zowel in planhorizon als in detailniveau.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Staatscourant van: 27 maart

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 30 maart tot en met 11 mei 2014

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 22 april 2015

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 7 juli 2015

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. B.F.M. Beerlage (werkgroepsecretaris)

ir. J.A. Huizer

drs. R.J. van Kerkhoff

drs. R.J.M. Kleijberg

ir. J.E.M. Lax

ir. K.A.A. van der Spek

ir. J.H. van der Vlist (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Notitie reikwijdte en detailniveau Omgevingsplan Almere centrum Weerwater, 10 maart 2015
- Concept Gebiedsontwikkelingsplan Almere Centrum Weerwater ingebed in het: Ontwikkelingsperspectief Centraal Almere
- Growing Green Cities Floriade 2022
- Chw omgevingsplan Almere Centrum Weerwater – Floriade

De Commissie heeft kennis genomen van 8 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 21 mei 2015 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport
Omgevingsplan Almere Centrum Weerwater

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

